

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Το Πάσχα γιορτάστηκε στην Κρεμαστή με ενθουσιασμό. Ήδη από τη Μεγάλη Δευτέρα κατέφθναν τα αυτοκίνητα με τους συμπατριώτες που επεθύμησαν να γιορτάσουν το Πάσχα στο χωριό. Βέβαια, το Πάσχα στο χωριό γιορτάζεται χωρίς τους ομογενείς μας του εξωτερικού, αλλά οι Κρεμαστιώτες του εσωτερικού το περιμένουν όλο το χρόνο με ενθουσιασμό.

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΕΣ, λοιπόν, από την Αθήνα, τα Νιάτα, την Απιδιά, τη Γλυκόβρυση, τους Μολάους, αλλά και η Παναγιώτα το γένος Δημήτριου Παρδάλη και ο σύζυγός της από την Αυστραλία και ο Κώστας και η Διαμάντω Δρίβα από τη Νέα Υόρκη, κατέφθναν για να ανοίξουν τα σπίτια και να προετοιμαστούν για τη μεγάλη γιορτή. Βέβαια, δεν άνοιξαν τόσα σπίτια όσο παλαιότερα. Στο Νεκροταφείο πολλοί κοιτώνται πλέον οι παππούδες και οι γιαγιάδες που υποδέχονταν παιδιά και εγγόνια το Πάσχα και που έκαναν οικονομία στα τελευταία ξύλα για να χρησιμοποιηθούν είτε για το ψήσιμο του πασχαλινού οβελία είτε για να είναι ζεστό το σπίτι το βράδυ της Ανάστασης για το τραπέζι με τη μαγειρίτσα.

ΑΛΛΑ η εναλλαγή των γενεών είναι και αυτή ένας Νόμος της Ζωής, σκληρός μεν, αλλά νόμος.....

Ο ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ κατέφθασε τη Μεγάλη Τετάρτη αργά το βράδυ. Ξύπνησε τη Μεγάλη Πέμπτη όχι από την καμπίνα, αλλά από το κελάνδισμα των πουλιών. Και από το μπαλκόνι αντίκρισε τη φύση στην ακμή της. Μάγεμα η φύση κι όνειρο σε ομορφιά και χάρη, η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι, γράφει ο Διονύσιος Σολωμός στους Ελεύθερους Πολιορκημένους και σε ένα βουνό όπως ο Πάρνωνας, με πλούσια πανίδα και κλωρίδα, με μικροκλίμα που μπορεί να υποδεχθεί από το τσακάλι του Μαλέα μέχρι το άγνωστο στην περιοχή μέχρι προ 25 ετών αγριογούρουνο, αντιλαμβάνεσαι γιατί η Άνοιξη είναι η περίοδος εορτασμού της συντριβής του θανάτου.

ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ της Μεγάλης Πέμπτης τελέσθηκε η ακολουθία του όρθρου της Μεγάλης Παρασκευής, τα Δώδεκα Ευαγγέλια, όπως ονομάζονται από το λαό μας. Γέμισε η εκκλησία της Παναγίας παιδιά που με συνοδεία των παππούδων και των γονέων τους προσήλθαν να αφήσουν το στεφάνι στα πόδια του Εσταυρωμένου. Αλλά ας προσέξουν οι γονείς κάποια πράγματα στη συμπεριφορά των παιδιών τους-και μεν προσήλθαν στην εκκλησία, αλλά όποτε ξεκινούσε ανάγνωση του ευαγγελίου είτε θα έβγαιναν στο προαύλιο είτε θα κάθονταν στις καρέκλες. Και μπορεί στο σχολείο η ανάγνωση από το δάσκαλο να προϋποθέτει καθισμένους μαθητές με τεταμένη την προσοχή, αλλά η συμπεριφορά εντός του Ναού απαιτεί διαφορετική προσέγγιση.

ΤΑ ΜΕΛΗ του ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιω-

τών Αττικής Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ και η Ντίνα Δρίβα, η νεωκόρος του ναού, προσπάθησαν να αναπληρώσουν την έλλειψη επιτρόπων.

ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ πρωί, έλαβε χώρα Κυνήγι Λαγού στο Τούμπαλν. Όχι, βέβαια, πραγματικού λαγού, αλλά λαγουδακίων, κυκλάμινων που από παλιά χρησιμοποιούνταν για τον στολισμό του Επιταφίου.

ΦΕΤΟΣ, σε αντίθεση με πέρσι, παρατήρηθηκε πλούσια συγκομιδή και χρησιμοποιήθηκαν από τις στολίστριες του Επιταφίου.

ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ έλαβε χώρα η Αποκαθίσωση στην Εκκλησία της Παναγίας και στο τέλος έλαβε χώρα λιτανεία στον Άγιο Κωνσταντίνου, όπου και αργότερα εψάλη η ακολουθία του Επιταφίου. Χορωδίες ανδρών και γυναικών έψαλλαν τα εγκώμια του Επιταφίου Θρήνου.

ΔΥΣΤΥΧΩΣ, η πομπή του Επιταφίου ξεκίνησε με ένα άσχημο δυστύχημα. Ο ξύλινος θόλος της οροφής του κουβουκλίου γλίστρησε, έπεσε και έσπασε. Κάθε ζημιά

διορθώνεται, βέβαια, αλλά απέτελεσε μια άσχημη στιγμή της γιορτής.

ΤΟ ΠΡΩΙ του Μεγάλου Σαββάτου τελέσθηκε ο Εσπερινός της Πρώτης Ανάστασης και εν συνεχεία η Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Σαββάτου, με τη συμμετοχή αρκετών συγχωριανών που μετέλαβαν των Αχράντων Μυστηρίων.

ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, έλαβε χώρα η διανομή των πασχαλινών τσουρεκιών, η οποία τα τελευταία χρόνια έχει λάβει το χαρακτήρα μιας ξενάγησης στις γειτονιές του χωριού. Όποτε έχω λάβει μέρος εκπλήττομαι δυσάρεστα πως η παραμονή στο χωριό σημαίνει κίνηση πάνω στον άξονα Σπίτι-Αγορά-Κάτω Πλατεία και με αυτοκίνητο σε όλες τις γειτονικές παραλίες και αγνόηση όμορφων γωνιών στις λοιπές γειτονιές του χωριού. Φρόντισα να υποδείξω σε κάποια από τα παιδιά που ακολουθούσαν το Πλατανόρεμμα στην Κάτω Γειτονιά που το Πάσχα ήταν ακόμη γεμάτο και πραγματικά ενθουσιαστήκαν. Χρησιμοποιήσαμε ένα μονοπάτι για να ανεβούμε στα Τζακείκα και μετά να κατεβούμε στο δημόσιο δρόμο, ώστε να δουν πώς είναι να περπατάς σε ένα μονοπάτι. Ακόμη και εγώ πρόλαβα μονοπάτια απαραίτητα για τη συγκοινωνία μέσα στο χωριό, τα οποία σήμερα δεν υφίστανται. Δεν θα θίξω το αν αυτό είναι καλό ή κακό, όμορφο ή άσχημο, αλλά σε κάθε περίπτωση το μονοπάτι είναι κάτι πιο όμορφο και από το φαρδύ χωματόδρομο και από τον τσιμεντόδρομο, τον απαραίτητο για να φτάσει το αυτοκίνητο στην αυλή σου, αλλά όχι και τόσο φιλικό στο διαβάτη.

ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ του Πάσχα ο Σύλλογος Κρεμαστιωτών Αττικής Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ σκέφτηκε να ξεκινήσει μια εκστρατεία για την αποκατάσταση του χώρου στη βρύση του Άη-Νικόλα. Από ένα όμορφο σημείο που

χρησιμοποιείτο παλαιότερα από οικογένειες του χωριού για φαγητό κοντά στη φύση, συνεστίαση που εξελισσόταν σε γλέντι, αλλά και από τις παρέες των παιδιών για κρυφτό και άλλες αθλοπαιδιές, λόγω κάποιων βιαστικών αποφάσεων των δημοτικών αρχόντων του Δήμου Νιάτων καταστράφηκε. Ο Σύλλογος Κρεμαστιωτών Αττικής αποφάσισε λοιπόν να αναλάβει την αναδιαμόρφωσή του με πρώτο στάδιο τον καθαρισμό και την αναστήλωση των κτισμάτων και της κρήνης. Κατά τις ημέρες του Πάσχα τοποθέτησε κουμπάρδες στα μαγαζιά της πλατείας προκειμένου όποιος θέλει και όλως ανωνύμως να ρίξει τον όβολό του. Η ανακοίνωση των σχεδίων παρεκίνησε κάποιους συμπατριώτες να υποσχεθούν δωρεές σημαντικών ποσών για τη διενέργεια του έργου. Τελικώς, ο Δήμος Ευρώτα ενημέρωσε το ΔΣ ότι θα αναλάβει εκείνος το κόστος των αναστηλωτικών εργασιών. Ήδη έχουν ξεκινήσει εργασίες καθαρισμού και αναμένει το ΔΣ από το Δήμο Ευρώτα την ακριβή ανακοίνωση των σχεδιαζόμενων εργασιών που θα πρέπει να γίνουν με τον απαραίτητο σεβασμό στο χώρο και στο τοπίο. Τα κουτιά συλλογής χρημάτων δεν έχουν ακόμη ανοίξει, τα χρήματα δεν έχουν καταμετρηθεί, αλλά όπως γίνεται αντιληπτό, τα χρήματα θα κατευθυνθούν σε άλλα έργα και δραστηριότητες του Συλλόγου για το καλό πάντα του χωριού.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ του Μεγάλου Σαββάτου τελέσθηκε η Τελετή της Ανάστασης. Για άλλη μια χρονιά δεν τελέσθηκε η Παννυχίδα της Ανάστασης με τον Όρθρο και τη Θεία Λειτουργία. Ο παπα-Δημήτρης, αντιλαμβανόμενος το σόλοικο ότι μετά την τοποθέτησή του δεν έχει τελεσθεί ούτε μια φορά η Θεία Λειτουργία της Ανάστασης, τέλεσε αργυρνία κατά την Απόδοση του Πάσχα.

Συνέχεια στην σελίδα 2

Συνέχεια από την σελίδα 1

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ, πάντως, συμμετείχα στην Παννυχίδα της Ανάστασης στην Απιδιά, όπου με υποδέχθηκαν με χαρά αρκετοί από τους Κρεμαστιώτες της Απιδιάς. Ήταν πραγματικά το κάτι άλλο η Ανάσταση μέσα στην παλαιοχριστιανική εκκλησία της Παναγίας στην Απιδιά, που συνεδυάζει το σταυρόσχημο της στέγης, τον τρούλλο και τις πεπλατυσμένες επιφάνειες που θυμίζουν την Κιβωτό.

ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ της Κυριακής του Πάσχα τελέσθηκε πάντως ύστερα από πολλά χρόνια ο Εσπερινός της Αγάπης στον Άγιο Κωνσταντίνο.

ΓΕΝΙΚΩΣ, φέτος τηρήθηκε το τοπικό εκκλησιαστικό τυπικό των ακολουθιών της Μεγάλης Εβδομάδος, κάτι που ευχαρίστησε όλους. Υπήρξαν κάποιες δευτερεύουσες παραλείψεις, όπως το ότι κατά τη λιτανεία του Εσπερινού της Αποκαθήλωσης δεν ακολούθησε την πομπή ο Σταυρός, διότι δεν υπήρξε κάποιος πρόθυμος να σηκώσει το βαρύ Σταυρό της εκκλησίας της Παναγίας ή δεν έλαβε χώρα η σύντομη λιτή του Εσπερινού της Αγάπης κατά την ώρα του ψαλίσματος των Αποστίχων, αλλά μετά την Απόλυση, αλλά πρόκειται για όλως δευτερεύοντα σημεία. Το μείζον είναι να κατανοήσουμε όλοι ότι τα έθιμα περιφρουρούνται και διατηρούνται με την πρόθυμη συμμετοχή όλων μας. Διαφορετικά, η μη συμμετοχή και περιέλευση των εθίμων στη λήθη επιφέρει και δεικνύει τάσεις προς ωχαδερφισμό, άτοπες με το κοινοτικό πνεύμα που χαρακτήριζε ανέκαθεν το χωριό μας.

ΜΕΤΑ την απόλυση του Εσπερινού της Αγάπης, με τη φροντίδα του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αττικής Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ πραγματοποιήθηκε μια σύντομη γιορτή με χορό και κεράσματα στην Αγορά. Ο παπα-Δημήτρης ευλόγησε τα πασχαλινά αυγά και το κρασί που διενεμήθη-

σαν στους χωριανούς, οι οποίοι αντίλλαξαν τις πασχαλινές ευχές.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ του Πάσχα υπήρξε μια ήσυχη ημέρα, αν και πολλοί επέλεξαν να αναχωρήσουν νωρίς. Πίτες αρκετές ετοιμάστηκαν και κάμποσες νοικοκυρές είχαν προμηθευτεί και φρέσκο τυρί. Αλλά ξυλόφουρνοι δεν άναψαν για να υποδεχθούν τα ταψιά και να αναμίσουν τα αρώματα των πιτολάχων με την ιδιαίτερη αψάδα του καμένου ξύλου.

ΑΛΛΑΖΟΥΝ οι εποχές, αλλάζει ο τρόπος ζωής! Ευτυχώς που η Μεγάλη Εβδομάδα και το Πάσχα παραμένουν σταθερές στη Ζωή των Ελλήνων! «Η υψηλότερη μορφή της Άνοιξης που ξέρω: μια ελληνική Μεγάλη Εβδομάδα», διετύπωσε αποφθεγματικά ο Γεώργιος Σεφέρης κάποτε....

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ακολουθούν οι γιορτές των εξωκκλησιών. Τετάρτη του

Πάσχα, 23 του Απριλίου γιόρτασε ο Άν Γιώργης στο Κοτταρά, στο δρόμο για το Μαρί. Στις 08 Μαΐου ο Άν Γιάννης στο Λαμποκάμι, με πλήθος κόσμου να παρακολουθεί με ευλάβεια τη Θεία Λειτουργία που τέλεσε ο πατήρ Νεκτάριος και μετά να συμμετέχει στο γλέντι που οργάνωσε ο Σύλλογος Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ.

ΚΑΠΟΙΟΙ εκ των συγχωριανών συνεδύασαν το πανηγύρι του Άν Γιάννη με τη μετακόμιση στην Κρεμαστή για να ξεκινήσουν οι θερινές διακοπές. Άλλοι από μακριά, όπως ο Γιάννης Λεγάκης που πέρασε τον Ατλαντικό τόσο νωρίς ώστε να βρίσκεται στο Λαμποκάμι την ημέρα της γιορτής του, άλλοι από κοντά, άρχισαν να ανοίγουν τα σπίτια.

21/05 είχε την τιμητική του ο Άγιος Κωνσταντίνος. Η δεύτερη ενορία του χωριού πανηγύρισε την ημέρα της μνήμης των θεοστέπτων βα-

σιλέων και ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης. Περίπου 100 συγχωριανοί, μεταξύ τους αρκετοί από την περιοχή της πρώην ενορίας του ναού, συμμετείχαν στον εορτασμό.

ΦΕΤΟΣ παρατηρήθηκε ένα πρωτοφανές φαινόμενο. Πρώτα ήρθαν στο χωριό οι Κρεμαστιώτες του εξωτερικού και μετά ανέβηκαν οι Κρεμαστιώτες του κάμπου. Σημείο των καιρών και αυτό, ωστόσο με όσους ήρθα σε επικοινωνία, μου μιλούσαν για λίγο κόσμο, ακριβώς γιατί δεν είχαν ανέβει οι Κρεμαστιώτες του κάμπου. Και πώς να ανέβουν όταν πρέπει να βοηθήσουν τα παιδιά τους τόσο με το φύλαγμα των εγγονών, όσο και με χίλιες δυο εργασίες! Πάντως, έστω και πιο αργά σε σχέση με άλλες χρονιές, ανέβηκαν. Τα παγκάκια γέμισαν, τα σπίτια καθαρίστηκαν και αερίστηκαν. Ένας ένας παίρνει την άδειά του και προσέρχεται. ■

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.kremasti.gr
info@kremasti.gr

Επιμέλεια Σύνταξης:
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ
Πηγή Φωτογραφιών: Αρχείο
Μιχαήλ Δούνια
Κείμενα ή Φωτογραφίες προς
δημοσίευση αποστέλλονται
στην πλ. διεύθυνση efimerida@kremasti.gr ή ταχυδρομικώς
στη διεύθυνση **Ν. ΚΑΛΚΑΝΗΣ**-
Ηρακλείτου 78,
ΤΚ 12243, Αιγάλεω
Τραπεζικός λογαριασμός
του Συλλόγου στην ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ με
Αριθμό 19901102137, IBAN
GR730110199000001990112137,
κωδικός SWIFT ETHNGRAA

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Νικόλαος Βροχίδης

6972888966

Στέλλα Παρδάλη

6942663727

Ιωάννης Γκιουζέλης

6972 112149

Νικόλαος Καλκάνης

6946537400

Πέτρος Κυριαζής

6982280171

Μαρία Κιαφά

6985889865

Θεόδωρος Ταμβάκος

6973284728

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ CDI IKE
Κουρτίδου 153, Αθήνα
Τηλ. 210 2533252,
www.cdi.gr

**Τα δημοσιευόμενα άρθρα
εκφράζουν τη γνώμη των
αρθρογράφων τους, οι οποίοι
ευθύνονται για
το περιεχόμενο τους.**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ προς δημοσίευση, όπως και τα ονόματα των επιτυχόντων στις Πανελλαδικές Εξετάσεις, στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας παρακαλούνται να αποσταλούν στην ταχυδρομική διεύθυνση Νικόλαος Καλκάνης-Ηρακλείτου 78- ΤΚ 12243 Αιγάλεω ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση nikosfix@gmail.com μέχρι τις 10 Νοεμβρίου 2025.

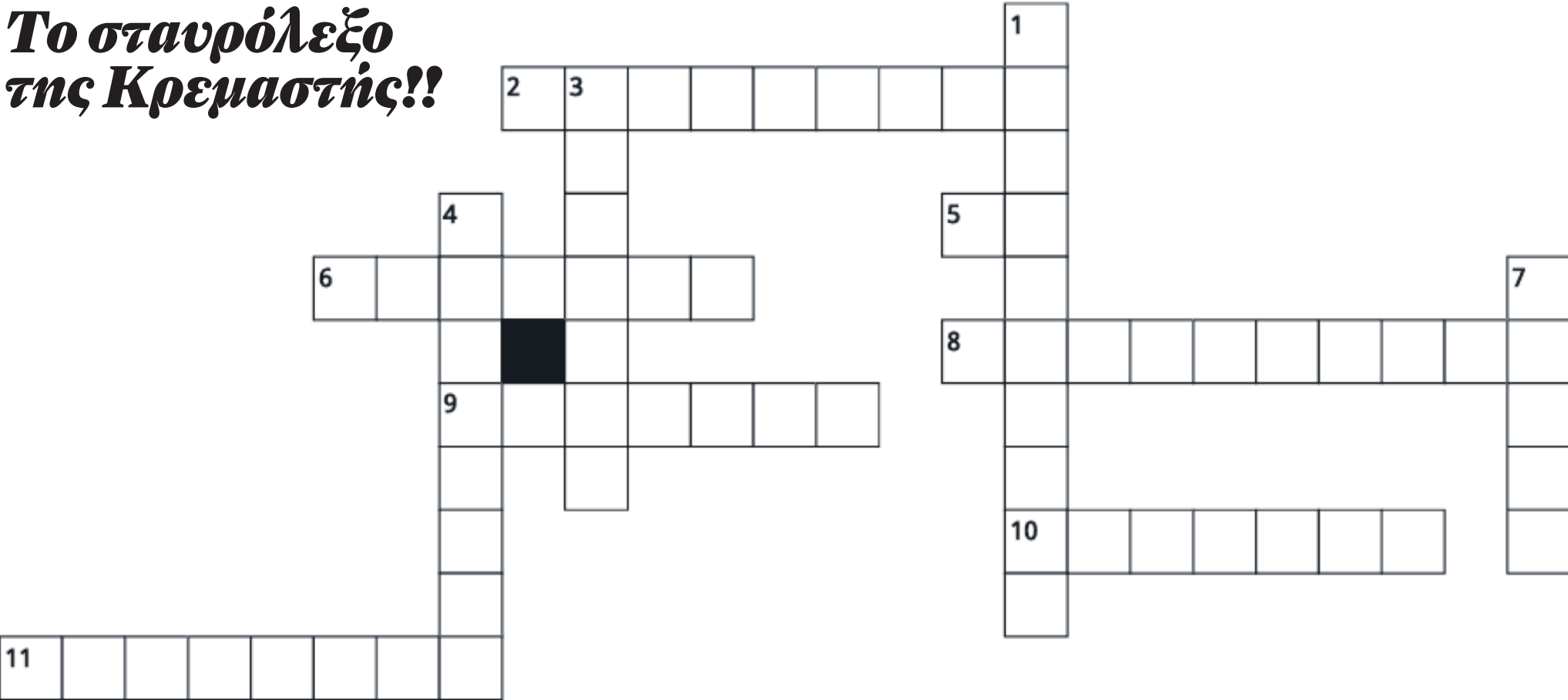
ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» σύνηψε σύμβαση με τα ΕΛΤΑ, προκειμένου να ταχυδρομούνται τα φύλλα της εφημερίδας στους συνδρομητές. Πλέον, η παράδοση των φύλλων θα γίνεται αποκλειστικά με αυτόν τον τρόπο ενώ η καταβολή των ετήσιων συνδρομών θα γίνεται στα μέλη του ΔΣ ή στον υπεύθυνο έκδοσης Νικόλαο Καλκάνη.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ της πανδημίας τροποποιήθηκε ο νόμος που απαιτούσε δημοσίευση σε ημερήσια εφημερίδα αγγελίας γάμου ως όρου για την έκδοση άδειας γάμου. Πλέον επιτρέπει ο νόμος δημοσίευση σε οποιαδήποτε εφημερίδα επιλέξουν οι μελλόνυμφοι. Επομένως, η εφημερίδα μας επιτρέπεται εγκύρως να δημοσιεύει αναγγελίες γάμου. Μελετάται ο τρόπος για το πώς θα καθίσταται αυτό ευχερές, δεδομένου ότι εκδίδονται μόλις λίγα φύλλα το χρόνο και θα επανέλθουμε με νεότερη ανακοίνωση, κατόπιν επικοινωνίας με το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Αν κάποιος πάντως επιθυμεί στο επόμενο φύλλο να δημοσιεύσει αναγγελία γάμου, να αποστείλει σχετικό email στην ηλεκτρονική διεύθυνση nikosfix@gmail.com. Κατόπιν υπογραφής σχετικής σύμβασης με τα ΕΛΤΑ, η διανομή των φύλλων θα γίνεται αποκλειστικά ταχυδρομικώς. Η καταβολή των συνδρομών θα γίνεται στα μέλη του ΔΣ του Συλλόγου ή στον υπεύθυνο έκδοσης, Νικόλαο Καλκάνη.

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» απεφάσισε να φιλοξενεί διαφημίσεις επαγγελματιών στα φύλλα της εφημερίδας έναντι αντιτίμου 30,00€/φύλλο, καθώς και να αυξήσει τις συνδρομές των κατοίκων του εξωτερικού στο ποσό των 25,00 ευρώ το έτος.

Εκ του ΔΣ

Το σταυρόλεξο της Κρεμαστής!!

- ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:**
- 2. Ανάμεσα στο χωριό και τον Λαμπόκαμπο.. όχι ακριβώς τα Ηλύσια πεδία.
 - 5. ..σταυρόλεξο της Κρεμαστής!!
 - 6. Λακεδαιμόνιος ήρωας μεταξύ 1300 και 1200 π.Χ.
 - 8. Οι πρώτοι μετανάστες Σπαρτιάτες στην γειτονική Χιλή...
 - 9. Τον ήθελε ο τέντζερης για να γυαλίζει... με στυλ.
 - 10. Κάτι σαν υπάλληλος από μικρή ηλικία και με λιγότερα δικαιώματα.
 - 11. Σου έλεγε τα νέα... πριν τα μάθεις απ' το Facebook.

- ΚΑΘΕΤΑ:**
- 1. Μανιτάρι που έβαλε τα ράσα....
 - 3. Κάτι ανάμεσα σε κουδούνι, ρόκα και καμπανάκι.
 - 4. Ο άνθρωπος που κρατούσε τάξη πριν υπάρξει η Άμεση Δράση..
 - 7. Γλυκό που σερβίρεται τον Δεκαπενταύγουστο, και που πάντα κάποια θεία το φτιάχνει καλύτερα.

Νίκος Κοσμάς

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:
1. ΚΑΝΟΠΙΤΣΑ - 2. ΣΤΕΡΝΙΤΣΑ
3. ΤΡΟΚΑΝΙ - 4. ΔΡΑΓΑΤΗΣ
5. ΤΟ - 6. ΖΑΡΑΚΑΣ
7. ΔΙΠΛΑ - 8. ΑΡΑΟΚΑΝΟΙ
9. ΓΑΝΟΥΤΗΣ - 10. ΣΕΜΠΡΟΣ
11. ΝΤΕΛΑΝΗΣ

Κοινωνικά

- ΓΑΜΟΙ**
- Στις 21 Ιουνίου τελέσθηκε στο Κυπαρίσι ο γάμος του Κωνσταντίνου Πριφτάκη, εγγονού της Χρυσούλας, συζύγου Μιχαήλ Δούκα, το γένος Αναστάσιου Πριφτάκη.
 - Βίον Ανθόσπαρτον!!!**
- ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ**
- Στις 27 Ιουνίου τελέσθηκε στον ΙΝ Αγίου Νεκταρίου Συκέας η βάπτισμα του τέκνου της Μαρίας Παντελή Κυρανάκη και του συζύγου της Μ.Σαρμπάνη
 - Στις αρχές Ιουλίου στον ΙΝ Ζωοδόχου Πηγής Μαγούλας Λακωνίας τελέσθηκε η βάπτισμα της κόρης του Αντώνιου Ν Ζώταλη και της συζύγου του. Η νεοφώτιστος έλαβε το όνομα Νικολέττα.
 - Να ευχηθούμε στους γονείς να τους ζήσουν!!!**
- ΘΑΝΑΤΟΙ**
- Στις αρχές Ιουνίου 2024 απεβίωσε στα Πάκια η Σουσάνα, χήρα Δημητρίου Δελήγιαννη, το γένος Κωνσταντίνου Πριφτάκη, σε ηλικία 83 περίπου ετών.
 - Στις 18 Νοεμβρίου 2024 απεβίωσε στη Νέα Υόρκη ο Νικόλαος Δούνιας, γιος του Γεώργιου Δούνια, σε ηλικία 83 ετών.
 - Απεβίωσαν στις ΗΠΑ, η Βικτώρια και ο Παναγιώτης Πουλάκης, τέκνα

- του Δημήτριου Πουλάκη.
- Στις 13 Φεβρουαρίου 2025 απεβίωσε στην Κηφισιά σε ηλικία 99 ετών ο Αναστάσιος Παρδάλης, πρώην Πρόεδρος του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ».
 - Το Μάρτιο απεβίωσε στην Αθήνα ο Γεώργιος Βουραζέρης, σύζυγος της Σταματίνας, το γένος Δημητρίου Λάββα σε ηλικία 80 περίπου ετών.
 - Στις 10 Απριλίου απεβίωσε σε βαθύ γήρας στην Αθήνα η Ευγενία, χήρα Πέτρου Κυριαζή, το γένος Ιωάννου Παρδάλη.
 - Στις 18 Απριλίου απεβίωσε στην Αθήνα η Γεωργία, χήρα Δημητρίου Παρδάλη, το γένος Δημήτριου Παρδάλη, σε ηλικία 85 ετών.
 - Στις 14 Ιουνίου απεβίωσε στο Σύδνεϋ η Ελένη, χήρα Θεόδωρου Τσορομώκου, το γένος Ιωάννου Παρδάλη, σε ηλικία 94 ετών.
 - Στις 5 Ιουλίου απεβίωσε στη Γλυκόβρυση η Μαρία, χήρα Φίλιππου Κομινού, το γένος Χρήστου Κοσμά σε ηλικία 86 ετών.
 - Στις 15 Ιουλίου απεβίωσε στη Νέα Υόρκη η Δέσποινα, χήρα Ιωάννου Λεγάκη, το γένος Σοφού σε ηλικία 100 ετών και 1 μηνός. Η θεία Δέσποινα υπήρξε κατά το χρόνο της εκδημίας της μία από τις μεγαλύ-

- τερες σε ηλικία Κρεμασιώτισσες. Ένα μήνα προ της εκδημίας της τα παιδιά της οργάνωσαν γιορτή για να τιμήσουν την 100ή επέτειο από τη γέννησή της, προσκαλώντας και αρκετά μέλη της κοινότητάς μας στη Νέα Υόρκη. Η θεία-Δέσποινα αφήνει αγαθή μνήμη σε όλους μας.
- Στις 16 Ιουλίου απεβίωσε στο Νοσοκομείο των Μολάων ο Νικόλαος Μαυρομιχάλης του Θεόδωρου σε ηλικία 83 περίπου ετών. Ο Νικόλαος Μαυρομιχάλης είχε διατελέσει Πρόεδρος του ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ».
 - Θερμά Συλλυπητήρια στους οικείους τους!!!** ■

Ένας Λαός, Ένας Μύθος, Μια Παράδοση**Οι Αραουκάνοι και
η Σπαρτιατική τους Καταγωγή**

Στη νότια Χιλή και τα σύνορα της Αργεντινής ζει μέχρι σήμερα ένας περήφανος και μαχητικός λαός, οι Αραουκάνοι, ή όπως αυτοαποκαλούνται, οι Μαπούτσε («άνθρωποι της γης»). Για αιώνες, οι Μαπούτσε αντιστάθηκαν σθεναρά στους Ισπανούς κατακτητές, διατηρώντας την ανεξαρτησία τους περισσότερο από κάθε άλλο λαό της Νότιας Αμερικής. Όμως, πέρα από την αναγνωρισμένη τους ιστορική αντοχή, γύρω από την καταγωγή τους έχει υφανθεί μια συναρπαστική θεωρία, που γοητεύει φιλόλογους, ερασιτέχνες ιστορικούς και ερευνητές της πολιτισμικής ταυτότητας, αυτή της σπαρτιατικής τους προέλευσης.

Η Θεωρία του Lonko Kilarán

Ο Μαπούτσε αρχηγός και συγγραφέας Lonko Kilarán, στο βιβλίο του *El origen griego de los araucanos* (1974), υποστηρίζει πως οι πρόγονοι των Αραουκάνων δεν ήταν αυτόχθονες της Αμερικής, αλλά απόγονοι αρχαίων Ελλήνων και πιο συγκεκριμένα Σπαρτιατών, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της αρχαιότητας εγκατέλειψαν την πατρίδα τους και εγκαταστάθηκαν στη Νότια Αμερική.

Ο Kilarán βασίζει τη θεωρία του σε πολιτισμικές και ηθικές ομοιότητες μεταξύ των δύο λαών όπως η αυστηρή πολεμική πειθαρχία, η συλλογική τιμή, η ανυποχώρητη αντίσταση σε ξένες δυνάμεις και η προτεραιότητα της ελευθερίας έναντι της ζωής. Οι Αραουκάνοι, όπως και οι Σπαρτιάτες, αναδείχθηκαν ως λαός-πολεμιστής, με δομή βασισμένη στην ηγεσία των lonkos (αρχηγών) και την τιμή του πολεμιστή-υπερασπιστή της πατρίδας.

Ιστορική και Γλωσσολογική Ανάλυση

Η άποψη του Kilarán δεν έχει επιβεβαιωθεί από την ακαδημαϊκή ιστοριογραφία ή τη γλωσσολογία. Η μαπουδούνγκουν, η γλώσσα των Μαπούτσε, δεν παρουσιάζει κοινά στοιχεία με τις ινδοευρωπαϊκές γλώσσες, ούτε έχουν βρεθεί αρχαιολογικά τεκμήρια που να αποδεικνύουν μετανάστευση από την Ευρώπη στη Νότια Αμερική κατά την αρχαιότητα. Ωστόσο, αυτό δεν έχει εμποδίσει τη διάδοση της θεωρίας, ιδιαίτερα σε κύκλους που ερευνούν εναλλακτικές ή καταπιεσμένες αφηγήσεις της ιστορίας.

Ορισμένοι μάλιστα συγκρίνουν τον κώδικα τιμής των Αραουκάνων με τον "Λακωνικό λόγο" των Σπαρτιατών και επισημαίνουν ομοιότητες στη στρατιωτική τους οργάνωση, με άξονα το προσωπικό θάρρος και την αυστηρή πειθαρχία.

Παράδοση, Μνήμη και Ταυτότητα

Είτε ως ιστορική πραγματικότητα είτε ως πολιτισμικός μύθος, η θεωρία της σπαρτιατικής καταγωγής των Αραουκάνων αναδεικνύει τη σημασία της παράδοσης και της συλλογικής μνήμης στην ενίσχυση της εθνικής και πολιτισμικής ταυτότητας. Σε έναν κόσμο που ολοένα τείνει να ομογενοποιεί τις κουλτούρες, τέτοιες αφηγήσεις επιμένουν να διατηρούν τη μοναδικότητα και την υπερφάνεια ενός λαού.

Ίσως, τελικά, το σημαντικότερο να μην είναι το αν οι Αραουκάνοι είναι πράγματι απόγονοι των Σπαρτιατών, αλλά το γιατί θέλουν να συνδέονται με αυτό το ιδεώδες: ενός λαού ελεύθερου, ανυπότακτου, πειθαρχημένου και υπερήφανου. ■

Νίκος Κοσμάς

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Δύο φίλοι θυμούνται

Ζωταλης Γιώργος και Γκλιιάτης Δημήτρης, κάθονται στη βεράντα του Δημήτρη, στον Καρέα, αγναντεύοντας την Αθήνα και αναπολούν παιδικές αναμνήσεις, μέσα από το κρασί και τους ωραίους μεζέδες της Κυρα-Σούλας!

-Ρε φίλε, θυμάσαι τα ψυχοσάββατα, που πηγαίναμε στην εκκλησία για το στάρι;Θυμάμαι μια φορά, που είχα ξεχάσει να πάρω «πετσέτα», βγάζω τα βιβλία από την τσάντα και τα αφήνω πίσω από την εκκλησία για να βάλω μέσα το στάρι!

-Εγώ πάλι, ρε φίλε, είχα σταμπάρει ποιες θειάδες είχαν το καλύτερο στάρι. Η θεια-Λένη, η Νουσενα(Παπαμιχαλόπουλου) είχε το νούμερο ένα! Η θεια-Βασίλενα, η Τζάκενα, η θεια-Παναγιώτα, η Τζάκενα, η θεια-Αναργυρού, η θεια-Καμαρινού! Αυτές έφτιαχναν το στάρι με μπόλικη ζάχαρη, σταφίδες, καρύδια, κάπου κάπου και ρόδι! Τρέχαμε πρώτα σε αυτές γιατί τα άλλα ήταν φτωχικά!

-Από την άλλη, ποιος θα ξεχάσει τις γυμναστικές επιδείξεις, εκτός από τα αθλήματα και τα παιχνίδια; Βραστό αβγό με το κουτάλι, τρέχοντας στην αυλή του σχολείου, από τη μια πλευρά στην άλλη! Τις τσουβαλοδρομίες και τους αγώνες που βγάζαμε τα ρούχα; Θυμάσαι, Γιώργο, το κουνέρι που έπαθες;

-Ξεχνιέται αυτό; Ακόμα ακούω τα γέλια του κόσμου στα αφτιά μου! Τότε, στην τελευταία γραμμή, κατέβαζα το παντελόνι και μαζί κατέβασα και το εσώρουχο! Από την ντροπή μου τραβάω και τα δύο πάνω, τρέχω πίσω από το σχολείο και κάθομαι πάνω στη στέρνα!

Ήρθε ο δάσκαλος, με πιάνει από τους ώμους και μου λέει: «Έλα Γιώργο, πάμε μπροστά, δεν έγινε τίποτα!». Έρχεται ο μπαρμπα-Κώστας, «ο γύφτος», και μου λέει: «Ο δάσκαλος σε έβαλε να το κάνεις;», «Όχι, μπαρμπα-Κώστα!», του λέω...

Και το ξύλο που φάγαμε από τον Θωμόπουλο, όταν είχαμε μάθημα για την Ισπανία και κανένας μας δεν ήξερε τις πόλεις της; Μας έστειλε για βέργες και μας τις έσπασε όλες στα χέρια και τα πόδια! Ο συγχωρεμένος ο κουμπάρος μου, ο Γιάννης, Παναρίτης, έφαγε το περισσότερο απ' όλους!

-Ρε φίλε, δεν θα ξεχάσω ποτέ, όταν φεύγοντας από το σχολείο το μεσημέρι, περνούσα από το σπίτι της θεια-Μαργαρίτας,της Ξένου. Μου λέει : « παιδάκι μου, ποιανού είσαι εσύ;» «του Χρήστου του Ζώταλη» της λέω. «Θα μου κάνει ένα θέλημα; Να πας στου Μπέλεση, να μου φέρεις μια μαύρη κουβαρίστρα;». Η θεια-Μαργαρίτα μόλις είχε γυρίσει από την Αμερική. «Ναι, βέβαια», της λέω! Αφήνω την τσάντα, τρέχω στου Μπέλεση και φέρνω την κουβαρίστρα! Έλα, μου λέει, κάτσε να σε φιλέψω! Φέρνει μια άσπρη φέτα ψωμί, βρεγμένη με ζάχαρη! Η περιγραφή

Για όσους τους γνωρίζουν, ξέρουν την τρέλα που τους χαρακτηρίζει! (Αρχείο Γεωργίου Ζώταλη)

του Κωνσταντίνου για το προφίτερόλ ,στην κλασική ελληνική ταινία, δεν φτάνει ούτε στο ελάχιστο τα συναισθήματά μου, για το πώς ένιωσα στη θέα και την γεύση του άσπρου ψωμιού με τη ζάχαρη! Την επόμενη ημέρα, όπως όλοι οι μαθητές της ηλικίας μας, παίρναμε μια φέτα ψωμί και ένα τσίγκινοκύπελλο για να πιούμε το γάλα στο σχολείο. Εγώ σταματάω στη θεια-Μαργαρίτα και της λέω:

« θεια-Μαργαρίτα, μου δίνεις μια φέτα ψωμί, γιατί όπως περνούσα από της θεια-Σταμάτας, της Κουτσούρενας,(εκεί έμενε τότε ο Μιχάλης ο Τζώρτζης), έδωσα το ψωμί μου στον σκύλο, γιατί πήγε να με φάει! « Ναι παιδάκι μου, θα σου δώσω!». Την άλλη μέρα, πάλι το ίδιο παραμύθι! Έλα όμως που ήρθε η Κυριακή και πάει η μάνα μου στην εκκλησία. Τότε, οι μικρότερες γυναίκες χαιρετούσαν

τις μεγαλύτερες. Έτσι, πάει η θεια-Παρασκευή και της λέει η θεια-Μαργαρίτα: «Βρε παιδάκι μου, δεν λες εκείνου του Μιχάλη, να δέσει τον σκύλο, που περνάει κάθε πρωί το παιδί και του πετάει το ψωμί, για να μην το φάει; Εμένα δεν με πειράζει να δίνω ψωμί στο παιδί, στο λέω για να μην φοβάται!». Η μάνα ξέροντας ότι μου είχε δώσει μια φορά το άσπρο ψωμί, ενώ το δικό μας ήταν μελαχρινό, κατάλαβε...

Πηγαίνοντας στο σπίτι, μου λέει, δεν σου αρέσει το ψωμί του πατέρα σου; Κοιτάζοντας την στα μάτια, είχα μείνει άγαλμα...Ακόμα θυμάμαι το ξύλο που έφαγα!

Ρε Γιώργο, δεν θα ξεχάσω 15 Αυγούστου, τρώγαμε γκόγκες και κόκορα κοκκινιστό, και μου λέει ο Παντελής, ο πατέρας μου, έλα φάγατε! Τα μουλάρια και δρόμο για τις ταράτσες, να βοσκήσουν, μέχρι να νυχτώσει! Να σου πω την αλήθεια, φοβόμουν να περάσω από το νεκροταφείο και πήγαινα από τα Ξαστερουλίσκα!

Ή πώς να ξεχάσω, όταν δραγάτης, στο Πανωλάμπι, με τη γιαγιά μου, της έλεγα : γιαγιά, δώσε μου λίγο ψωμί, δεν έχω, μου απαντούσε, κόψε την πόρτα!

Η μεγάλη μου αγάπη όμως, ήταν να στήνω πλάκες για να πιάνω καμία πέρδικα! Κάπου κάπου, ήμουν τυχερός και έπιανα! Η γιαγιά η Βασίλω, έβαζε το κακάβι στη φωτιά αμέσως, να την ετοιμάσει, να την μαγειρέψει! Η γεύση της μου έρχεται ακόμη στο στόμα!

Όσο για τον τρύγο, ξέχασα να πω, ο μπαρμπα-Κώστας, ο Γύφτος, έλεγε στον πατέρα μου, τον Παντελή : Τα παιδιά δεν θα πάνε σχολείο αν δεν τρυγήσουμε πρώτα! Και εγώ σκεφτόμουν και έλε-

γα μέσα μου, ποτέ να μην τρυγήσουμε!!

Πόσες ιστορίες θα μπορούσα να πω για τον πατέρα μου, όχι μόνο εγώ, αλλά και όλο το χωριό, που το διασκεδάζε! Θυμάμαι που περίμενα τα πανηγύρια του χωριού, πήγαινα στο χοροστάσιο του Αρκούδη, περίμενα πώς και πώς να κοπεί κάνα τέλι, να το πάρω και να φτιάξω κανένα λαγουτάκι! Η διαδικασία ήταν να πάρω μια σανίδα και ένα κονσερβοκούτι. Το κάρφωνα στη σανίδα και ήταν έτοιμο! Μάλιστα το έπαιρνα, όταν ήμουν δραγάτης με τη γιαγιά, στο αμπέλι, για να φεύγουν τα πουλιά και οι αλεπούδες.

Ρε φίλε μου, τώρα που είπες για τον δραγάτη, να σου πω και εγώ μια ιστορία! Οι τρεις οικογένειες, Ζωταλαίοι και μια του Σοφού, είχαμε αμπέλι στη Ντούκα και μοιραζόμασταν τον χρόνο προφύλαξης στα τέσσερα. Δεν θα ξεχάσω, που ήμουν μικρότερος εγώ, μαζί με τον Παντελή, τον ξάδελφό μου, του μπάρμπα-Αντώνη, είχαμε πάει να φυλάξουμε για τις μέρες που μας αναλογούσε. Κατά τη διάρκεια της παραμονής μας εκεί με τσίμπησε σκορπιός! Παναγία μου, έναν πόνο που είχα...! Ο ξάδελφος μου, ψυχραιμνος και πανέξυπνος, όπως ήταν, μου λέει: πάμε να βρούμε γαλατσίδα! Μου έβαλε στο δάχτυλο και ηρέμησα από τον πόνο! Όταν πήγαμε στο χωριό και είπα στη μάνα μου τι έγινε, μου λέει: Παιδάκι μου, ευτυχώς που σε είχα ποτίσει σκορπιό, αλλιώς θα πέθαινες στον πόνο. Τότε, μου εξήγησε ότι όταν ήμουν πολύ μικρός, είχε ψήσει σκορπιό, τον έτριψε και μου τον έδωσε με το γάλα! Φυσικό εμβόλιο!!

Θα σου πω και το άλλο Δημήτρη, που δεν θα ξεχάσω! Ήμουν στο Μαρί και ο ξάδελφος μου, ο Παντελής, μου λέει: Μόλις τελειώσεις το πότισμα, έλα εδώ! Κατεβαίνω κάτω και τι να δω; Ο τρομερός και πολυμήχανος ξάδελφός μου, είχε φτιάξει ένα ζευγάρι φτερά! Και τώρα που προσπαθώ να τα θυμηθώ, πρέπει να είχε πάρει βραβείο εφεύρεσης! Μου τα έβαλε στο κορμί, τα έδεσε και μου λέει: θα πάρεις φορά και θα αρχίσεις να κουνάς τα χέρια σου! Ήμουν στην επάνω πεζούλα που ήταν ενάμισι με δύο μέτρα πιο ψηλά από την κάτω πεζούλα, η οποία ήταν φρεσκοκαμμένη και φρεσκοβαμμένη σε κουκούρια! Παίρνω φόρα να πετάξω και πέφτω κάτω φαρδύς πλατύς σαν τσουβάλι!!

Αυτές και τόσες πολλές ιστορίες έχουν ζήσει αυτοί οι δύο αδελφικοί φίλοι στο αγαπημένο μας χωριό. Οφείλουμε να τις θυμόμαστε και να τις κρατάμε σαν φυλαχτό, γιατί είναι οι αγνές παραδόσεις μας και μας θυμίζουν ότι οι άνθρωποι είμαστε ευτυχισμένοι με τα λίγα και τα απλά!

Μια φιλία, μια ζωή ολόκληρη! Τυχερά και εμείς τα παιδιά τους, που τη διαφυλάττουμε ως κόρη οφθαλμού, παρότι δεν βρισκόμαστε συχνά! ■

Παναγιώτα Γεωργίου Ζώταλη

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ

Από την τελετή ανακήρυξης του μπαρμπα-Τάσου σε Επίτιμο Πρόεδρο του ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ».

Από την επίσκεψη του ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ» στο σπίτι του Νικόλαου Παπαμιχαήλπου (Αρχείο Αναστάσιου Παρδάλη)

Στις 13/02/2025 απεβίωσε ο μπαρμπα-Τάσος. Τον αποχαιρέτησαμε στις 17/02/2025, με μεγάλη συγκίνηση. Με το θάνατό του έκλεισε μια όμορφη ζωή που ξεκίνησε στην Κρεμαστή στις 05/07/1925.

Εκείνη την ημέρα, γεννήθηκε ο μπαρμπα-Τάσος. Γονείς του ο Κώστας και η Μαργαρίτα Παρδάλη. Ο μπαρμπα-Τάσος δεν υπήρξε ο πρώτος γιος της οικογένειας. Η οικογένεια ήταν αρκετά πολυμελής, όπως όλες οι οικογένειες του μικρού τότε χωριού.

Στα 15 του ξεκίνησε ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος. Ο μπαρμπα-Τάσος δεν συμμετείχε λόγω ηλικίας. Συμμετείχαν όμως ο αδελφός του και αρκετοί ακόμη συγχωριανοί. Ο Πόλεμος ξεκίνησε αρχικά με νίκες. Αρχέγονα ελληνικά εδάφη απελευθερώνονταν, οι Ιταλοί έπεφταν στη θάλασσα. Οι ειδήσεις που έφθαναν στο μικρό χωριό από το Μέτωπο, σε επιστολές προς τους γονείς αποτελούν εράνισμα των πολεμικών ανακοινωθέντων και των πιο προσωπικών ειδήσεων. Η Κορυτσά, το Τεπελένι, το Πόγραδετς, η Χιμάρα, το Δελβινάκι, το Αργυρόκαστρο, γίνονταν τόποι τόσο οικείοι όσο το Χιονοβούνι, το Τούμπαλη, το Ρηγκάνθι.

Θα ακολουθήσει όμως η Κατοχή. Η διήγηση του μπαρμπα-Τάσου για την έναρξη της Κατοχής νομίζεις ότι ξεπροβάλλει από οπερέτα, αλλά είναι ειλικρινής συνάμα και τραγική. Ο ελληνικός στρατός δεν θεωρείται αιχμάλωτος των Νικητών. Αντίθετα, οι Νικητές οφείλουν να τον αντιμετωπίζουν με τον απαραίτητο σεβασμό και δεν κατάσχουν τα όπλα των στρατιωτών.

Αλλά τούτο δεν σημαίνει ότι πρέπει και να φροντίσουν περισσότερο για αυτούς. Η Κατοχή για την πατρική οικογένεια του μπαρμπα-Τάσου αρχίζει με την κατάσχεση ενός μουλαριού που είχαν πάρει ως λάφυρο από τους Ιταλούς οι Έλληνες την περίοδο των νικών. Ο Χρήστος Παρδάλης, Στρατιώτης του Ελληνικού Στρατού, πιθανότατα του Σώματος του Μηχανικού, πεζεύει στο γαϊδούρι και ξεκαβαλικεύει όταν φθάνει στο πατρικό του σπίτι. Αρκετά Νικητής, αν συλλογιστούμε ότι άλλοι στρατιώτες επέστρεψαν με τα πόδια.

Πάντως, το υποζύγιο λαμβάνει το όνομα Τσιάνο λόγω Ιταλικής καταγωγής και εντάσσεται στο Νοικοκυριό.

Επιμένω σε αυτά τα σημεία για να γίνει αντιληπτό το κουράγιο που επέδειξαν οι άνθρωποι και την απαίτηση σεβασμού που αξίωναν από τις Κατοχικές Δυνάμεις. Ο Νομός Λακωνίας υπήρξε μερίδιο των Γερμανών, αλλά στην Ιταλική Ζώνη Κατοχής, οι Ιταλοί δεν ανέχονταν το αγέρωχο των Ελλήνων που έσπευδαν να τους υπενθυμίζουν καθημερινά ότι ελέω της Γερμανικής Επίθεσης έγιναν οι Ιταλοί Κατακτητές και οι Έλληνες κατακτημένοι.

Τα βιώματα αυτά της βίωσης της Ήττας σαν να είναι Νίκη προσέδωσαν στον Ψυχισμό του μπαρμπα-Τάσου τρία ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, Κουράγιο, Υπομονή και Επιμονή που συντηρούντο στην Τόλη ως κοινό παρονομαστή.

Με Τόλη, λοιπόν, ο μπαρμπα-Τάσος κατατάσσεται στη Χωροφυλακή. Η Χωροφυλακή εκείνην περίοδο σημαίνει Στρατοχωροφυλακή, περισσότερο σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων, παρά απλό σώμα ασφαλείας. Ο μπαρμπα-Τάσος ως υπαξιωματικός της Χωροφυλακής θα συμμετάσχει στη Μάχη της Δημητσάνας που θα σημαίνει τη Νίκη των Εθνικών Δυνάμεων κατά του ΔΣΕ Πελοποννήσου. Δεν είναι εύκολοι καιροί και ο μπαρμπα-Τάσος αυτήν την περίοδο.

Με Τόλη, μετά τη Χωροφυλακή απαιτείται την πρόσληψή του στα ΚΤΕΛ Αρκαδίας, κατ'εφαρμογή του νόμου για τις ηθικές ανταμοι-

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΑΣΟ

βές των βετεράνων των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας κατά τη διάρκεια της πάλης κατά του ΔΣΕ.

Με Τόλην εγκαταλείπει μια σίγουρη θέση όπως τα ΚΤΕΛ Αρκαδίας και μεταναστεύει στις ΗΠΑ.

Με Τόλην αναλαμβάνει καθήκοντα που πολλοί τα αποφεύγουν ως κοπιώδη και ευθυνοφόρα: Εκκλησιαστικός Επίτροπος, Πρόεδρος του Παραρτήματος της ΑΗΕΡΑ στο Queens, Γραμματέας του Συλλόγου Πελετιωτών ΗΠΑ, Πρόεδρος του ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ», Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Επιδαυρολιμνηριτών ΗΠΑ, Πρόεδρος του Σωματείου Ελλήνων Ιδιοκτητών Αγοραίων Αυτοκινήτων Νέας Υόρκης. Και σε όλα αριστεύει, πολύ απλά γιατί Τολμά.

Οφείλουμε να σταθούμε λίγο στην ιδιότητά του του Προέδρου του ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ». Οι ευεργεσίες του συγκεκριμένου Συλλόγου προς το χωριό υπήρξαν άπειρες και απτές. Απτές, διότι τη δεκαετία του 1930 επιστρέφουν στην Κρεμαστή μετανάστες Ελληνοαμερικάνοι προς μόνιμον εγκατάσταση και ιδρύουν παράρτημα του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ στην Κρεμαστή. Ένας από αυτούς εκλέγεται Πρόεδρος της Κοινότητας, ο Ανδρέας Θ. Δρίβας. Και εκείνην τη δύσκολη εποχή, οι εν Κρεμαστή διαμένοντες Ελληνοαμερικάνοι γίνονται τα μάτια και τα αυτιά των εν Νέα Υόρκη διαβιούντων που μπορούν να μαρτυρήσουν για την ορθή δι-

αχείριση των χρημάτων από τους τοπικούς άρχοντες. Ωσαύτως, οι Ελληνοαμερικανοί με αλληλογραφία κατασκευάζουν το Δημοτικό Σχολείο Κρεμαστής, ικανοποιώντας το αίτημα του Ευγένιου Φωτιάδη και συνδράμουν σε όλα τα κοινωνικά έργα.

Η Κατοχή λειτουργεί ως τροχοπέδη, αλλά με τη λήξη της πληθαίνουν τα δώρα των ομογενών που προσπαθούν να επουλώσουν τις πληγές της Κατοχής. Και ενώ κάπως έτσι έχει η κατάσταση, αναλαμβάνει καθήκοντα Προέδρου του Συλλόγου Κρεμαστιωτών ΗΠΑ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ» ο μπαρμπα-Τάσος. Κατά τη διάρκεια της Προεδρίας του, ιδρύονται τα κληροδοτήματα NICK PAPPAS, όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας, κατασκευάζεται η καινούρια εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, αποστέλλονται δεκάδες εμβάσματα σε ανήμπορους, άπορους, ανάπηρους, άρρωστους Κρεμαστιώτες. Και όλα τούτα, γιατί οι Ελληνοαμερικανοί εκείνης της γενιάς αντιλαμβάνονταν τον Πατριωτισμό ως αρετή που καλλιεργείται με τα έργα. Πατριωτισμός σημαίνει Έμπρακτη Αγάπη για το Χωριό και τους Ανθρώπους του και ο πατριωτισμός ως σκοπός του συλλόγου σημαίνει ότι αναπτύσσεται δραστηριότητα στην κατοικία μας, προς όφελος του χωριού και των κατοίκων του.

Η βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών θα ωθήσει τη ΜΕΛΙΣΣΑ να στραφεί σε άλλο σύνθημα, Πατριωτισμός σημαί-

νει Παρουσία και Παρουσία φέρει ως όρο την ανακατασκευή των σπιτιών. Όμως, η επανανοηματοδότηση του παλαιού συνθήματος δεν θα καθίστατο δυνατή, αν δεν είχε προηγηθεί η περίοδος του μπαρμπα-Τάσου.

Τολμά να ειπώ ότι η θητεία του μπαρμπα-Τάσου τον ανέδειξε πρώτο Πρόεδρο και των λοιπών συλλόγων των Κρεμαστιωτών. Προ της ίδρυσης του ΠΑΤΡΙΩΤΗ, δεν υπήρχε κανείς άλλος Σύλλογος Κρεμαστιωτών, ο δε ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ ιδρύθηκε με ακριβώς τις αρχές που εφάρμοζε ο μπαρμπα-Τάσος, διότι οι νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες τόνιζαν με έμφαση τη σημασία της πρωτεύουσας της Ελλάδος για την προαγωγή του χωριού. Αλλά και οι λοιποί σύλλογοι, ο ΕΛΑΤΟΣ, ο ΜΥΣΤΡΑΣ, ο ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ, η ΚΥΨΕΛΗ λειτούργησαν με τον ίδιο τρόπο, αξιοποιώντας την παρακαταθήκη που άφησε ο μπαρμπα-Τάσος.

Και βέβαια, ο Πατριωτισμός δεν περιορίζεται στα στενά σύνορα της Κρεμαστής. Αντίθετα, αντιλαμβάνεται την Κρεμαστή ως τμήμα της μεγάλης πατρίδος. Ωσαύτως, κατά το 1977 ο μπαρμπα-Τάσος διατάσσει τα ελληνικά ταξί της Πολιτείας της Νέας Υόρκης να μεταβούν στην Ουάσιγκτον και να περικυκλώσουν το Λευκό Οίκο εις ένδειξιν διαμαρτυρίας για την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο. Συμμετείχαν 2000 ταξί.

Το θαυμαστό με τον μπαρμπα-Τάσο δεν είναι τόσο οι ιδέες του, οι τόσο ωφέλιμες για το χωριό μας και την κοινωνία του. Είναι

ότι δεν αποτελούσαν ούτε απλές διακηρύξεις ούτε ιδεολογικό περιτύλιγμα κάποιου ασαφούς προγράμματος. Αντίθετα, αποτελούσαν ειλικρινή πιστεύω του, ανυστερόβουλες εκδηλώσεις μιας θαρραλέας ψυχής που τολμούσε με πίστη στον στόχο του. Το αντιλαμβάνόσουν όταν μιλούσες μαζί του και τον άκουγες να μιλά με ηρεμία και αγάπη.

Ας υπογραμμισθεί ότι τον μπαρμπα-Τάσο δεν τον πενήθησαμε μόνο εμείς οι Κρεμαστιώτες. Η κωμόπολη της Βρεσθένης ή των Βρεσθένων, η ιδιαίτερη πατρίδα της συζύγου του, πόνησε ιδιαιτέρως για την εκδημία του μπαρμπα-Τάσου, εκτιμώντας την ευγένεια του χαρακτήρος του και τον γνήσιο πατριωτισμό του. Ο π Γεώργιος Μπλάθρας, ο Βρεσθενίτης Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της ΙΜ Μονεμβασίας και Σπάρτης, ζήτησε να τον εκπροσωπήσουν στην κηδεία του ο Πρωτοσύγκελλος της Ι Μ Κηφισίας π. Χρήστος Κυριακόπουλος και ο γιος του, ο ποιητής και σκηνοθέτης Κωνσταντίνος Μπλάθρας, τιμώντας τον μπαρμπα-Τάσο για όσα προσέφερε στη Βρέσθena κατά τη διάρκεια της μακράς του ζωής.

Περαίνοντας το σημείωμα αυτό για τον μπαρμπα-Τάσο, ας επισημάνω ότι με το θάνατό του έκλεισε μια εποχή. Ηρωική, λιτή, δωρική, αλλά και αγέρωχη, ευθύβολη, αλλά προπάντως με επίκεντρο την Αγάπη προς την Πατρίδα και τον Άνθρωπο και τη Φροντίδα για το Κοινό Καλό.

Γαίαν έχοις ελαφρά, μπαρμπα-Τάσο! ■

Νικόλαος Καλκάνης

Καλοκαίρια στην Κρεμαστή

Μνήμες από μια δεκαετία γεμάτη ζωή

Ήταν η δεκαετία του '80. Μια εποχή που σήμερα μοιάζει μακρινή, μα είναι τόσο κοντά στην καρδιά μας. Μια δεκαετία χωρίς internet, χωρίς κινητά, χωρίς GPS. Είχαμε μόνο το σταθερό τηλέφωνο στο καφενείο, την ασπρόμαυρη τηλεόραση (αν υπήρχε), τα κόμικς, τα «ουφάδικα» και τις κασέτες με το μολύβι για να τις γυρίζουμε. Ήταν χρόνια πιο αθώα, με λιγότερα — αλλά στα μάτια μας είχαν τα πάντα.

Τα καλοκαίρια, η Κρεμαστή γέμιζε ζωή. Επιστρέφαμε από την Αθήνα, τον Πειραιά, τα γύρω χωριά – με ένα καρδιοχτύπι και μια λαχτάρα που δεν περιγράφεται. Οι δρόμοι του χωριού μας μάς περιέμεναν όπως οι γιαγιάδες στις αυλές – με ανοιχτή αγκαλιά.

Το ταξίδι μέχρι το χωριό ήταν ολόκληρη τελετουργία. Στοιβαγμένοι μέσα σε Fiat 127, Renault 4L, Datsun, Opel Kadett, με τις αποσκευές δεμένες πάνω στην σκάρα με σκοινιά. Χωρίς κλιματισμό, μόνο με τα παράθυρα ανοιχτά και τον ήλιο να καίει. Σταματούσαμε κάθε λίγο – για «να δούμε αν βράζει το νερό», για να πιούμε ένα Λουξ λεμονίτα σε κάποιο βενζινάδικο, για να ξεμουδιάσουμε. Κι όταν φτάναμε στην Κρεμαστή, ο πρώτος που μας έβλεπε φώναζε: «Ήρθαν οι Αθηναίοι!» και μαζευόταν όλο το χωριό.

Τα ρούχα μας τότε είχαν το δικό τους στυλ και χαρακτήρα. Σορτσάκια με τιράντες, φανελάκια με στάμπες από καρτούν, πέδιλα με σκρατς, και καπέλα τζόκεϊ με διαφημίσεις αναψυκτικών. Τα κορίτσια φορούσαν φορεματάκια με λουλούδια και τα μαλλιά δεμένα με λαστικάκια χρωματιστά. Τα αγόρια, πάντα ξεφτισμένα στα γόνατα. Και το μαγιό ήταν ένα για όλο το καλοκαίρι – ξεθωριασμένο από το αλάτι και τον ήλιο, με άμμο στις ραφές.

Η κάθε μέρα είχε το δικό της χρώμα. Πρωινές βόλτες ως τη Βρύση και την Κρυόβρυση, με τα σανδάλια και τις «ερβιέλες» γεμάτα σκόνη και το νερό παγωμένο σαν να ερχόταν από άλλη εποχή. Το απόγευμα, ποδόσφαιρο στην αυλή του σχολείου – με πέτρες για δοκάρια και μπάλες ξεφουσκωμένες. Αγώνες που προετοιμάζαμε ημέρες με τις ομάδες των γύρω χωριών (Νιάτα, Κυπαρίσσι, Αγ. Δημήτρην), και οι φωνές μας, τα πειράγματα, και ο ενθουσιασμός ακουγόταν σε όλο το χωριό. Ατελείωτες συζητήσεις για το πώς θα οργανώναμε την μεγάλη εκδρομή. Με το πούλμαν για Μονεμβασία – γεμάτοι προσμονή και φασαρία. Και έφτανε η μέρα για την εκδρομή που από πολύ πρωί ήταν έτοιμη όλη η παρέα, μικροί και μεγάλοι, με σακούλες γεμάτες σάντουιτς και φρούτα, και τα ραδιοκασετόφωνα να παίζουν λαϊκά της εποχής.

Και όταν πλσιάζαν οι μέρες των πανηγυριών, το χωριό άλλαζε. Του Προφήτη Ηλία στις 20 Ιουλίου – με την ανηφόρα, τα κεριά και την πανοραμική θέα. Και της Παναγίας, τον Δεκαπενταύγουστο – που δεν έπεφτε καρφίτσα στην πλατεία. Τότε που στην Κρεμαστή έπαιζαν 3 ορχήστρες. Οι μουσικές, τα τραγούδια, το χοροστάσι, τα λαχεία, τα σουβλάκια, οι τσακωμοί και τα γέλια. Από τον Νταλάρα ως την Άντζελα, και από τα «Παιδιά από την Πάτρα» μέχρι την Γλυκερία. Κι εμείς, να χορεύουμε συνέχεια το «δεν θέλω την συμπόνια κανενός» και οι μικρότεροι να κοιμούνται σε καρέκλες ή στα γόνατα των γιαγιάδων, με τα τραγούδια να μένουν και να έχουν αποτυπωθεί στο μυαλό μας και είναι σαν να παίζουν ακόμα.

Κάποια βράδια είμασταν και τυχεροί, βλέπαμε ταινίες στο σινεμά που ερχόταν μία - δυό φορές το καλοκαίρι. Με ένα πανί και μια μηχανή προβολής, το χωριό μετατρεπόταν σε θερινό σινεμά. Είχαμε τις καρέκλες από το σπίτι μας και σιωπή όταν έσβηναν τα φώτα. Οι περισσότεροι καθόμασταν στην πλαγιά πάνω σε πέτρες και μόλις γινόταν διάλειμμα που κόβονταν τα εισιτήρια εξαφανιζόμασταν.

Τότε που δεν υπήρχαν τα κινητά, το ίντερνετ, τα social media, βρισκόμασταν στην πλατεία, με το φως του φεγγαριού, και λέγαμε ιστορίες για «το φαντάσματα στο νεκροταφείο» και τον τσοπάνη που άκουσε λύκους στον Άη-Λιά... Περιμέναμε με λαχτάρα το ψυγείο με τα παγωτά που ερχόταν στην πλατεία. Στήναμε μάχη για μια αθλητική εφημερίδα να μάθουμε τα νέα των ομάδων μας. Έφτανε να είμασταν όλοι μαζί η παρέα και μετά άρχιζε η μαγειρία...

Ο Ηλίας, ο Κώστας, ο Μάνος, ο Βαγγέλης ο Νίκος, ο Χρήστος και η πλατεία αποκτούσε ζωή. Οι μάνες μας φώναζαν να μπορούμε μέσα «πριν πιάσει το κρύο», και εμείς μέναμε μέχρι να μη βλέπουμε πια από το σκοτάδι αλλά ο φακός με την πλακέ μπαταρία φωτίζε τα βήματα μας και τα όνειρα μας. Τα φώτιζε τόσο πολύ που βγήκε το όνομα... «οι Φακάκηδες.....».

Κι έτσι, πέρασαν τα χρόνια. Σαν νερό. Από παιδιά γίναμε άντρες και γυναίκες, με τις δικές μας οικογένειες, με παιδιά που μεγαλώνουν σε άλλες εποχές — αλλά που ευχόμαστε μια μέρα να αποκτήσουν κι εκείνα αναμνήσεις τόσο ζωντανές, τόσο βαθιές όσο οι δικές μας.

Γιατί όλα αυτά που ζήσαμε – τα ταξίδια με τα παλιά αυτοκίνητα, τα παιδικά παιχνίδια, τα πανηγύρια, οι φιλίες, τα ρούχα μας, οι εικόνες και οι μυρωδιές του χωριού – έχουν περάσει, αλλά έχουν χαραχτεί βαθιά μέσα μας. Είναι η μνήμη που δεν ξεθωριάζει.

Και τότε, σαν φτάσουν κι εκείνα στην ηλικία μας, θα θυμούνται τα δικά τους καλοκαίρια, τις δικές τους εικόνες, τα δικά τους παιχνίδια. Και μέσα σε όλες αυτές τις αναμνήσεις και τις εικόνες θυμάμαι πάντα και τον πατέρα μου, τον Χαράλαμπο. Ήταν από τους ανθρώπους που άφηναν σιωπηλά το αποτύπωμά τους. Παρών, αξιοπρεπής, τίμιος. Πολλοί στο χωριό τον θυμούνται με αγάπη – όπως και όλους άλλους που πια δεν είναι ανάμεσά μας, αλλά ζουν στη μνήμη και στις ιστορίες μας.

Έτσι συνεχίζεται ο κύκλος της ζωής — αθόρυβα, αλλά δυνατά. Ένας κύκλος που όλοι μας ευχόμαστε να μη σπάσει ποτέ. Να μην έρθει κάτι ανάποδο, κάτι βαρύ που θα τον χαλάσει.

Γιατί μέσα σε αυτόν τον κύκλο κρύβεται η ελπίδα, η μνήμη, η συνέχεια. Η ίδια η ψυχή του τόπου μας.

Με τιμή και συγκίνηση, σε όλους αυτούς που έφυγαν από κοντά μας αλλά είναι πάντα κοντά μας να μας θυμίζουν τα ανέμελα χρόνια της νιότης μας. ■

**Ένα παιδί της Κρεμαστής
Κωνσταντίνος Γκούντας**

Ειδήσεις ευρύτερου πλαισίου

● **ΣΤΙΣ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025** απεβίωσε ο Ιατρός Παναγιώτης Κρυπώτος, τέως Δήμαρχος Μολάων, πρώην πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Νέας Σμύρνης και πρώην πρόεδρος του ΔΣ του Πανωνίου. ■

● **ΤΗΝ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 2025** απεβίωσε ο Κωνσταντίνος Γιατράκος, τέως Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Ελλάδος σε διεθνείς οργανισμούς, πρώην βουλευτής Λακωνίας με το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και πρώην Υφυπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης Κωνσταντίνου Μητσότακη, γόνος της ιστορικής οικογένειας Γιατράκου της Σπάρτης, σε ηλικία 89 ετών. ■

● **ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ** τα ΓΑΚ του Νομού Λακωνίας οργάνωσαν μια σειρά ανοιχτών δράσεων με τίτλο «Τα Αρχεία της πρώην Επαρχίας Επιδαύρου Λιμηράς» με θέμα τη διαχείριση των αρχείων στους Μολάους. Οι ανοιχτές δράσεις περιελάμβαναν

δύο σεμινάρια-παραστάσεις-βιωματικά εργαστήρια, το ένα με τίτλο «Βρίσκοντας τους προγόνους σε ψηφιακά αρχεία των ΓΑΚ Λακωνίας» στις 16/06 και το άλλο με τίτλο «Προσεγγίζοντας την Ιστορία των Παλαιών Σχολείων των Μολάων» στις

19/06 τη Διεθνή Ημέρα Αρχείων και ολοκληρώθηκε με σειρά διαλέξεων από καταξιωμένους Λάκωνες ερευνητές «Στα Αναγνωστήρια των ΓΑΚ Λακωνίας». Οι δράσεις των ΓΑΚ φιλοξενήθηκαν στο Πνευματικό Κέντρο της Τοπικής Εκκλησίας. ■

● **ΣΤΙΣ 21-22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025** έλαβε χώρα στο Μυστρά το Α' Επιστημονικό Συνέδριο της ΑΜΚΕ ΣΠΑΡΤΗ 2034 με θέμα «Διάσωση και ψηφιοποίηση τεκμηρίων και αρχειακών συλλογών. Διερεύνηση τρόπων ανάδειξης του αρχειακού πλούτου της σύγχρονης Σπάρτης». Το συνέδριο αναπτύχθηκε στις έξι ακόλουθες θεματικές συνεδρίες: α) «Σπαρτιατικά αρχεία εντός εκτός κι επί τα αυτά», β) «Αρχεία και ΜΜΕ», γ) «Αρχεία και Εκκλησία», δ) «Ιστορίες διάσωσης: Τα αρχεία αφηγούνται», ε) «Ιστορίες Αρχείων: Οι φορείς αφηγούνται...», και στ) «Τα αρχεία στον ψηφιακό κόσμο», τις οποίες συντόνισαν με τη σειρά οι Χριστιάνη Χιώτη (εφημερίδα «Λακωνικός Τύπος»), Χρυσανγή Ατσιδάκου (Δ.Σ. ΕΡΤ Α.Ε.), Χρήστος

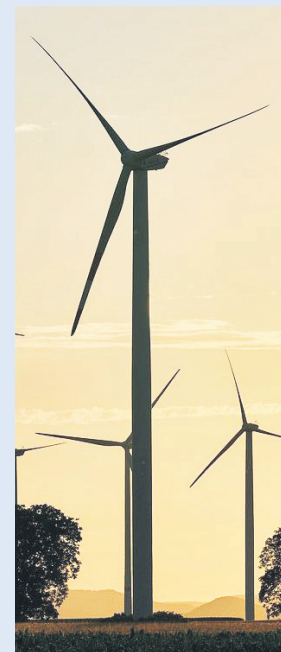
Πετρούλιας (εφημερίδα «Λακωνικός Τύπος»), Νίκος Ι. Καρμυρίνης (Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Συνεδρίου), Γιάννης Τσουλόγιαννης (Δρ. Ιστορίας Πανεπιστημίου Κρήτης) και Νικολέττα Γ. Κουλογεωργίου (Πολιτιστικός Σύλλογος Καραβά). Στο πλαίσιο του Συνεδρίου τιμήθηκαν οι ερευνητές της τοπικής ιστορίας Μηνάς Αναστασάκης, Βαγγέλης Μπινάκης και Τάσος Βεκράκος «για την πολυετή συμβολή τους στη διατήρηση της ιστορικής και λαϊκής μνήμης της Σπάρτης και της Λακωνίας». Πρόκειται για τρεις ανθρώπους που ο καθένας με τον τρόπο του έχει συμβάλει στη διάσωση της τοπικής μνήμης, με κοινό χαρακτηριστικό τους την μακροχρόνια αρθρογραφία τους στον τοπικό Τύπο. ■

● **ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ** Νέα μαθαίνουμε για την πορεία της Γέφυρας του Ευρώτα ανάμεσα Σκάλα-Βλαχιώτη. Οι εργασίες ξαναξεκίνησαν και προσδοκούμε στην άμεση ολοκλήρωση των απαραίτητων εργασιών. ■

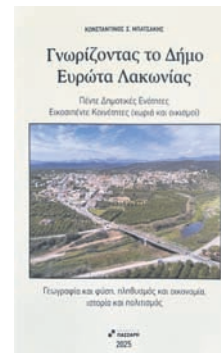

● **ΤΑ** νέα **ΠΑΝΤΩΣ** δεν είναι τόσο ευχάριστα στον τομέα των ΑΠΕ. Κατά την περίοδο 15/08-15/11/2024 η υπομονή των κατοίκων της Λακωνίας δοκιμάστηκε αρκετά από το γεγονός ότι η κυκλοφορία γινόταν μετ' εμποδίων, καθώς οι Δήμοι Σπάρτης και Ευρώτα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου και η Αστυνομική Διεύθυνση Λακωνίας εξέδιδαν αφειδώς άδειες διέλευσης φορτηγών που μετέφεραν Ανεμογεννήτριες σε Αιολικά Πάρκα της Λακωνίας, μεταξύ των οποίων και σε αυτό που στήθηκε στο Γαιδουροβούνι. Μαθαίνουμε ότι από τον Ιούνιο δόθηκαν άδειες για τη διέλευση από την Εθνική Οδό Κορίνθου Τριπόλεως και Τριπόλεως Μεγαλοπόλεως με πιθανότερη απώτερη κατεύθυνση τα ΑΠΕ της Μεσσηνίας. Ας ελπίσουμε ότι πρόκειται για το τελευταίο εμπόδιο στην κυκλοφορία που τίθεται στο όνομα της Πράσινης Ενέργειας. ■

● **ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ** ένα καινούριο βιβλίο για τα χωριά του Δήμου Ευρώτα από τον Κώστα Μπατσάκη, συνταξιούχο φιλόλογο καθηγητή Μέσης Εκπαίδευσης από τον Άγιο Δημήτριο Ζάρακος. Το βιβλίο φέρει τον τίτλο «Γνωρίζοντας το Δήμο Ευρώτα Λακωνίας-Πέντε Δημοτικές Ενότητες Εικοσιπέντε κοινότητες (πόλεις και χωριά)» και αποτελεί μια

σύντομη παρουσίαση από περιβαλλοντικής, λαογραφικής, εκκλησιαστικής και ιστορικής σκοπιάς των οικισμών του Δήμου Ευρώτα. Ο κ Μπατσάκης δεν αποτελεί τυχαίο πρόσωπο. Είναι εγνωσμένου κύρους ερευνητής και επί ολόκληρης δεκαετίας στέλεχος του Συνδέσμου Αγιοδημητριάτων Αττικής και υπεύθυνος έκδοσης της εφημερίδας **ΤΑ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ**. ■

● **ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ** η διαδικασία ένταξης του Αγίου Δημητρίου Ζάρακος στο Δίκτυο των Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών της Ελλάδος. ■